EWANGELIK KATOWICKI

Informator Parafii Ewangelicko-Augsburskiej w Katowicach

№ 3/2025 (178)

Jeżeli w waszej ziemi zamieszka z tobą obcy przybysz, nie będziesz go gnębił.

(3 Mż 19,33)

Marzec
2025

Słowo proboszcza

W środę 5 marca, w Dzień Pokuty i Modlitwy rozpoczęliśmy czas pasyjny. Pasja znaczy cierpienie, męka. Czas pasyjny jest nam każdego roku darowany, abyśmy na nowo uświadamiali sobie jak drogo zostaliśmy odkupieni, jak bardzo zostaliśmy umiłowani przez Boga. W objaśnieniu do II artykułu wiary Marcin Luter ujął to bardzo krótko, ale jakże treściwie: Jezus Chrystus mnie „zgubionego i potępionego człowieka wybawił, odkupił i pozyskał od wszelkiego grzechu, od śmierci i władzy szatana, nie złotem, ani srebrem, ale krwią swoją świętą i drogą i niewinną męką i śmiercią".

W patrzeniu na cierpienie i mękę Jezusa powinno się zrodzić w moim sercu nie tylko współczucie, ale przede wszystkim wdzięczność. A z wdzięcznością związana jest gotowość do działania, do służenia. Dlatego czas pasyjny jest czasem postu, czyli czasem wyrzeczeń, życia w skromności, czasem, w którym w szczególny sposób zwraca się uwagę na bliźniego i jego potrzeby.

„Czas postu w kościele ewangelickim przyjmuje postać etycznej postawy wobec drugiego człowieka. Pierwsza niedziela pasyjna, niedziela Invocavit od wielu lat jest poświęcona Diakonii. Dlatego w kościołach pojawiły się skarbonki diakonijne, do których można w czasie pasyjnym wrzucać zaoszczędzone pieniądze, wiedząc, że zostaną przeznaczone na cele charytatywne".

Rezygnując z czegoś, przeżywając pasyjne tygodnie „bez" wielu rzeczy równocześnie mam więcej „dla" – dla innych, dla bliźnich. A doskonale wiemy, że potrzeby są i będą bardzo duże. Wokół nas, wśród nas są i będzie coraz więcej osób, rodzin potrzebujących pomocy. W bycie dla, bliźnich nie ma miejsca na ocenianie go pod względem narodowym, religijnym, nawet etycznym.

Dwa dni po Środzie Popielcowej, w piątek 7 marca w tym roku przypada Światowy Dzień Modlitwy. Czyli nabożeństwo i modlitwa z kobietami i głównie dla kobiet. Program tegorocznego nabożeństwa przygotowały chrześcijanki z dalekich, egzotycznych

wysp Cook'a.

W czasie pasyjnym zapraszamy na tygodniowe, środowe nabożeństwa pasyjne. Nie zabraknie koncertów. Wstępnie mamy zaplanowane trzy: 29 marca oraz 6 i 13 kwietnia.

W sobotę 15 marca w naszej parafii będzie obradował Synod Diecezjalny.

Wybiegamy z planami do przodu. W niedzielę 11 czerwca w kościele w Byczynie odbędzie się Diecezjalne Święto Pieśni. Z pewnością w święcie weźmie udział nasz chór parafialny. W związku z tym chciałbym zaproponować wycieczkę chórowo-parafialną na Opolszczyznę. Wyjazd w sobotę 10 maja, zwiedzanie ciekawych miejsc, nocleg w zamku Bożejów i w niedzielę udział w Święcie Pieśni.

Oprócz zapowiadanego już Tygodnia Dobrej Nowiny dla dzieci. Pojawiają się już propozycje obozów dla dzieci i młodzieży. Jak co roku, żeby zachęcić do udziału w kościelnych obozach Parafia może dofinansować taki wyjazd. Proszę śledzić ogłoszenia parafialne i informacje na Facebooku parafialnym.

Życzę Wam Siostry i Bracia błogosławionego czasu pasyjnego. Słowo proboszcza kończę krótkim rozmyślaniem o czuwaniu i modlitwie Anny Sikorskiej:

Czuwajcie i módlcie się, abyście nie popadli w pokuszenie, duch wprawdzie jest ochotny, ale ciało mdłe – Ew. Mat. 26,41

O tym, jak trudno jest czuwać, gdy ciało jest zmęczone i wyczerpane, mówi najlepiej smutna scena w Ogrójcu. Trzech najbliższych, najwierniejszych, najbardziej oddanych ludzi zabrał Pan Jezus, aby Mu towarzyszyli w najczarniejszej godzinie życia. I nawet ci trzej zawiedli. Nie pomogło upominanie, dwukrotne budzenie – spali snem kamiennym. Smutny obraz słabości. Jezus mówi – czuwajcie! – a my śpimy w najlepsze. Jezus upomina – módlcie się! – a my beztrosko śpimy dalej. Dopiero gdy zło już się stało, gdy pokusa nie odparta mocą modlitwy uwikłała nas w swe

sieci, budzimy się przerażeni z letargu. Życie wymaga czujności i modlitwy. Są słabości, są nałogi, są złe skłonności, ulubione grzechy, które nie pokonane w porę, rodzą złe następstwa. Niekontrolowana chciwość i łakomstwo szybko zdradzi złodzieja, niekontrolowany język oszczercę, a zazdrość i pycha sprowadza nieobliczalne klęski. Trzeba więc czuwać. Lecz to za mało. Pan Jezus mówi, że duch wprawdzie jest ochotny, ale ciało mdłe. Bez modlitwy o ducha czujności nie poradzimy sobie ze słabością ciała. Przykład Piotra, Jakuba i Jana mówi sam za siebie. Tylko modlitwa może zapewnić to, co potrzebne jest do zwalczania złego. Gdy pojawi się pokusa, gdy przyjdzie stary, ulubiony grzech czy nałóg – musimy mu zejść z drogi albo wydać walkę. Zwyciężymy tylko czuwaniem i modlitwą!

Luter o wierze

Rok 2025 jest Rokiem Wyznawania Wiary. Poniżej przytaczam krótkie wypowiedzi Marcina Lutra dotyczące wiary. Wszystkie cytaty wyjęte są z „Christlicher Wegweiser für jeden Tag. Zur Forderung des Glaubens und gottseligen Wandels“ czyli „Drogowskazów chrześcijanina dla promowania wiary i pobożnego życia”.

1. „Jeśli masz tylko iskierkę łaski i wiary, to możesz na tym polegać i to wystarczy do zbawienia. Strzeż się, mając taką iskierkę, którą pozwoliłeś przysypać popiołem, aby nie pojawił się szatan i nie wylał na nią wiadra wody, gasząc wiarę i wszystko”.
2. „Jeśli wierzysz, to jest niemożliwe, by twoje serce nie radowało się w Bogu, nie było wolne, pewne i odważne. Wtedy twoja miłość się wylewa czyni każdemu, co może, zwiastuje i głosi tę prawdę gdzie tylko się da”.
3. „Należy głosić i nauczać, że koniecznym jest usunięcie starego kwasu, i ci, którzy pozwalają na swawole swemu ciału i z rozmysłem, wbrew sumieniu tkwią i upierają się w swym grzechu, nie są chrześcijanami i brak im wiary”.
4. „Prawdziwa zwycięska wiara, która wierzy, że Jezus jest

Synem Bożym, jest nadprzyrodzoną mocą, zrodzoną w sercach chrześcijan przez Ducha Świętego. Gdyż jest to pewne poznanie – nie bujająca myśl, wędrująca swymi drogami, lecz poznanie chwytające Boga w tym Chrystusie, jako jego Synu, posłanym z nieba, przez którego Bóg objawia swoją wolę i serce i prowadzi od grzechów i śmierci do łaski i nowego, wiecznego życia. Ta wiara to także pewność i ufność, która nie jest oparta na własnej zasłudze i godności, ale na Chrystusie. Dlatego wiara nie jest zimną, gnuśną, płochą i bezużyteczną myślą, ale żywą działającą mocą".

5. „Wiara łączy mnie z Chrystusem bliżej, niż w jakimkolwiek małżeństwie może być połączony mąż ze swoją żoną".
6. „Gdy człowiek przez wiarę staje się sprawiedliwy, to wcale przez to nie staje się wolnym od złych pożądliwości. I oszukują samych siebie ci, którzy mówią, że mają wiarę i uważają, że to wystarcza, i nic im nie grozi, jeśli zaspokajają pożądliwości ciała. Tam, gdzie wiara jest prawdziwa musi ona brać ciało w ryzy i powściągać je, by nie czyniło ono tego, na co ma ochotę".
7. „Cechą wiary jest to, że trzyma się ona przyszłych dóbr, tak jakby one już były dostępne, i nie wątpi w nie. Prawdziwie wierzyć: mieć Słowo Boże i obietnicę i mocno ufać, że na pewno tak się wydarzy, jak naucza Słowo".
8. „Wiara chwyta Chrystusa i jest On w niej obecny, obejmuje go jak pierścień obejmuje kamień szlachetny, i kto z taką ufnością uchwycił się Chrystusa w sercu, tego Bóg uznaje za sprawiedliwego".
9. „Wierzący są prawdziwymi królami; nie dlatego, że noszą na głowach złote korony i trzymają w ręku złote berła, chodzą w jedwabiach, aksamitach, brokatach i purpurze, ale – co jest o wiele wspanialsze – że są panami nad śmiercią i diabłem, piekłem i wszelkim nieszczęściem".
10. „Wiara jest żywą i czynną rzeczą, tak, że można na niej z całą rozwagą polegać i trzymać się Słowa, niechby się działo, co Bóg zechce".

11. „Gdyż to oznacza wiara: nie sama wiedza o wydarzeniach, lecz pewne zaufanie w Boże miłosierdzie, jakie Bóg ze względu na Chrystusa nam przyobiecał w swym Słowie, które jest mocą Bożą ku zbawieniu każdego, kto wierzy".
12. „Do istoty wiary należy, że obcuje ona z dobrami, których nie widzi ani nie czuje, a postępuje z nimi, jakby miała je w ręku, zaś jej jedyną pociechą jest, że bóg nie kłamie i nie oszukuje".
13. „Wiara jest zupełnie czymś innym niż wolna wola. Przyjacielu, spróbuj z twoją wolną wolą stawić czoła zarazie, wojnie czy drożyźnie. W czasie zarazy ze strachu nic nie jesteś w stanie uczynić, w czasach drożyzny myślisz tylko, skąd wziąć jedzenie. Oto są wielkie czyny, które wykonuje nasza wolna wola, Wobec niej wiara jest panią i cesarzową".
14. „Na tym, kto nie wierzy, Bóg nie może okazać żadnych cudów. Kto wierzy, ten jest panem. I choćby umarł, będzie znów żył; jest ubogi, będzie znów bogaty; jest chory, będzie znów zdrowy. Jeśli wóz jest smarowany przez wiarę, jedzie naprzód".
15. „Wiara jest żywą, śmiałą ufnością w łaskę Bożą, tak pewną, że wierzący umarłby za nią tysiąc razy. I taka ufność i poznanie łaski Boga czynią człowieka radosnym, śmiałym i szczęśliwym przed Bogiem i całym stworzeniem, co czyni Duch Święty w wierze".

Kulig parafialny

W słoneczną sobotę 22 lutego odbył się kulig parafialny. Grupa 35-osobowa wyjechała z Katowic, by po przeciśnięciu się przez zakorkowaną Wisłę dojechać najpierw do parafii w Wiśle-Głębcach, gdzie czekał na nas ks. Oskar Wild, proboszcz parafii, a zarazem były wikariusz w Katowicach. Zostaliśmy poczęstowani kawą oraz pączkami i rogalami. Ks. Oskar opowiedział o działalności liczącej prawie 900 osób parafii, a także o problemach związanych z funkcjonowaniem nowego kościoła.

Posileni pojechaliśmy na Kubalonkę, gdzie czekały na nas 4 wozy zaprzęgnięte w odświętnie "przybrane" konie. Niestety, brak śniegu sprawił, że nie było sań. Pojechaliśmy do Stecówki – tam była przerwa na rozprostowanie nóg i zrobienie zdjęć. Zarówno w jedną, jak i w drugą stronę podziwialiśmy piękne górskie widoki. Po powrocie w "kolonie" czyli góralskim szałasie czekała na nas kwaśnica i ciepła herbata, przygrywała też dwuosobowa kapela. Po posiłku, przy dobrej muzyce nogi niektórych rwały się do tańca. Po około dwóch godzinach trzeba było jednak wracać, niestety znów przez zakorkowaną Wisłę. Mimo jednak tych niedogodności, wszyscy byli zadowoleni i uznali wyjazd za udany.

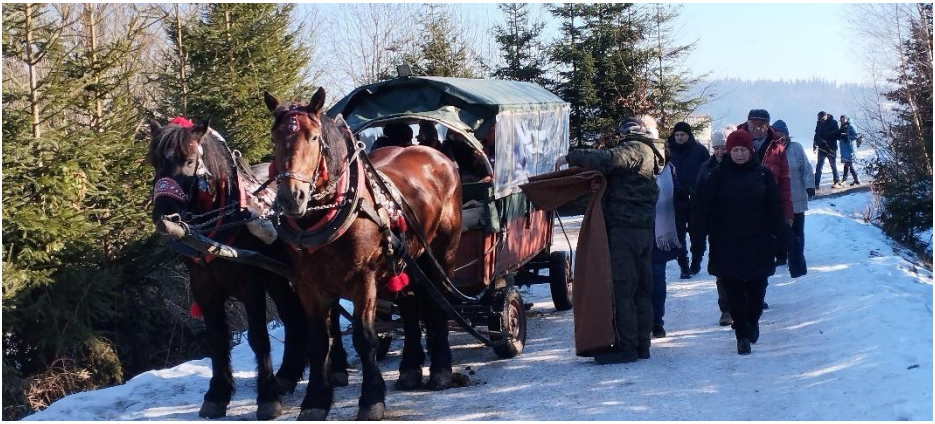

Kącik historyczny

Postać niejednoznaczna – ks. dr sup. Hermann Voss, cz. II

W lutowym numerze „Ewangelika Katowickiego" zaprezentowano szkic biograficzny ks. Hermanna Vossa do czasu pierwszej wojny światowej. Jak wiemy, okres ten, a także czasy już powojenne były kluczowe w kontekście przemian politycznych na terenie Górnego Śląska. Wschodnia część tego regionu znalazła się po plebiscycie w granicach II Rzeczypospolitej.

Parafia w Katowicach od początku swego istnienia należała do ówczesnej diecezji pszczyńskiej. Siedziba diecezji (od momentu jej powstania w 1816 roku), z wyjątkiem okresu, kiedy to zarządzał nią w latach 1836-1862 ks. sup. Friedrich Jacob z Gliwic, mieściła się w Pszczynie. Zmieniło się to w 1919 roku. Wtedy to nowym superintendentem diecezji pszczyńskiej mianowano katowickiego pierwszego pastora ks. Hermanna Vossa. Nowy zwierzchnik rozpoczął swe urzędowanie już w bardzo burzliwym momencie historii.

Od 1919 roku synod diecezji spotykał się regularnie, by rozmawiać na temat zaistniałej sytuacji na niemieckim jeszcze w całości Górnym Śląsku (tzw. sprawa górnośląska). Przykładowo na synodzie 11 czerwca 1919 roku ks. Voss wygłosił referat: „Nasze zbory ewangelickie i kwestia polska" (wtedy ks. Voss nie pełnij jeszcze funkcji superintendenta).

W 1920 roku ks. Voss[1] sporządził sprawozdanie skierowane do konsystorza, które miało mocno proniemieckie brzmienie. Pisał w nim między innymi, że traktat wersalski doprowadził do *rozkradzenia Niemiec*, a także *końca Niemiec*. Skrytykował również powstania śląskie, nazywając je *polskim puczem*. Był to dla ks. Vossa problem dla lokalnego Kościoła ewangelickiego na Górnym Śląsku.

[1] Był to też rok, w którym ks. sup. Hermann Voss zyskał tytuł doktora.

Podobnie komentował ks. sup. Voss plebiscyt. Zdaje relację mówiącą o tym, że w Wielkanoc po plebiscycie uniemożliwione zostało zorganizowanie w Katowicach nabożeństwa, w czym mieli przeszkodzić polscy aktywiści. Ponadto w całej diecezji ewangelickie zbory poniosły różnorakie szkody, np. kradzież wyposażenia kościołów czy zniszczenie organów. Ks. sup. Voss uważał, że w ten sposób ewangelicy są prześladowani za wiarę.

Ważną kwestią była przynależność struktur diecezji pszczyńskiej. Dotychczas należała ona do Kościoła Ewangelickiego Unii Staropruskiej w Niemczech. Powstała 16 lipca 1922 roku granica, która podzieliła na pół katowicką aglomerację miejską, zmusiła niejako władze diecezji do podjęcia stanowych kroków. Należy jednak mieć na uwadze, że wyraźne były też naciski ze strony państwa polskiego, by Kościół ewangelicki na obszarze polskiego Górnego Śląska stał się niezależnym związkiem wyznaniowym. Takie rozwiązanie sprawy zakładała również konwencja genewska.

Dla niemieckich ewangelików mieszkających w II RP z jednej strony konwencja genewska była ratunkiem broniącym ich od polonizacji niemieckich Kościołów, a z drugiej przymusem oddzielenia się od niemieckich macierzystych struktur kościelnych.

W ramach reorganizacji Kościoła ewangelickiego na Górnym Śląsku postanowiono wpierw o przyłączeniu wszystkich parafii diecezji gliwickiej do diecezji pszczyńskiej, by później utworzyć z niej osobny związek wyznaniowy w postaci Ewangelickiego Kościoła Unijnego na Polskim Górnym Śląsku. Ostatecznie stało się to 6 czerwca 1923 roku. Na czele nowopowstałego Kościoła stanął jako jego prezydent katowicki pastor ks. Hermann Voss.

Był to czas wielkiego *exodusu* rodzin niemieckich z terenów polskiego Górnego Śląska. Prezydent Kościoła mówił: „każdy, kto może, opuszcza tonący statek". W ten sposób z katowickiej parafii liczącej ponad 16000 wiernych, liczba ta stopniała już do 8000 parafian. Spadek ten był stały. W 1930 roku Kościół liczył jeszcze 40000 wiernych, a w 1936 już około 31000 (do zboru w Katowicach należało wówczas około 5000 osób). Niemieccy ewangelicy

wybierali dwa kierunki emigracji. Pierwszym z nich była przeprowadzka tuż za polsko-niemiecką granicę. W ten sposób takie niemieckie parafie jak Bytom, Zabrze czy Gliwice rosły w siłę. Drugim kierunkiem był wyjazd w głąb państwa niemieckiego.

Ewangelicki Kościół Unijny na Polskim Górnym Śląsku był tworem specyficznym, choć przystającym do tamtych czasów. Na pewno można stwierdzić, że był to Kościół o mocno niemieckim charakterze. Zakazano w nim na przykład śpiewania pieśni „Boże, coś Polskę". Kościół posiadał prawa nadane mu przez konwencję genewską, tak więc uogólniając państwo polskie nie mogło ingerować w jego sprawy wewnętrzne. Wydawano też gazetę w języku niemieckim „Kirche und Heimat. Evangelisches Gemeindeblatt für Oberschlesien", w której artykuły proniemieckie publikował m.in. ks. Voss.

Z drugiej jednak strony, w Kościele tym funkcjonowały również grupy autochtonów, których pierwszym językiem nie był język niemiecki, a śląski/polski. Postanowiono zatem, by stworzyć polski śpiewnik ewangelicki, który do dziś jest uznawany za jeden z lepszych polskich kancjonałów. Na teren Górnego Śląsku zaczęli również przyjeżdżać ewangelicy ze Śląska Cieszyńskiego.

Ks. Hermann Voss od momentu, gdy został wpierw superintendentem pszczyńskim, a później prezydentem Kościoła, dbał o stan posiadania nie tylko parafii w Katowicach, ale całego Kościoła górnośląskiego. Dlatego też w kontekście jego szkicu biograficznego tak ważne jest pokazanie szerszego kontekstu.

Tymczasem upływał już termin działania wspominanej już konwencji genewskiej. Podpisana w 1922 roku chroniąca mniejszości religijne i etniczne miała przestać obowiązywać w 1937 roku. Rozpoczęła się wtedy kolejna batalia o to, kto ma kierować Kościołem ewangelickim na polskim Górnym Śląsku. Ten krótki, ale mocno burzliwy okres zostanie omówiony w kolejnym numerze naszego parafialnego czasopisma. cdn.

~ ks. Konrad Indeka

ŚWIATOWY DZIEŃ MODLITWY

-

LITURGIA PRZYGOTOWANA PRZEZ PANIE Z WYSP COOKA

07.03.2025 | 17.00

Kazanie wygłosi p. Karina Wowry

KOŚCIÓŁ EWANGELICKI W KATOWICACH

MŁODZI DOROŚLI KATOWICE
zapraszają wszystkich
na cykl otwartych
spotkań tematycznych
17.03.2025 - Chrześcijanie w Burkina Faso
24.03.2025 - Chrześcijanie w Etiopii
31.03.2025 - Działalność Gedeonitów
na świecie
KAŻDE SPOTKANIE O GODZ. 19.10
BUDYNEK PARAFII EWANGELICKIEJ, WARSZAWSKA 18

4. Zjazd Młodych Dorosłych

Serdecznie zapraszamy na 4. Zjazd Młodych Dorosłych 20+, który odbędzie się w dniach 25-27 kwietnia 2025 w przepięknym i świetnie wyremontowanym pocysterskim klasztorze w Rudach k. Rybnika. Temat zjazdu to "Wytchnienie". W planach niezapomniana integracja, czas ze Słowem Bożym, różnorodne warsztaty i jeszcze więcej atrakcji. Istnieją trzy warianty uczestnictwa, których koszt wynosi od 150 do 400 złotych. Zgłoszenia trwają do 7 kwietnia. Więcej informacji na profilu facebookowym „Młodzi Dorośli" oraz Instagramie, a także stronie internetowej Diecezji Katowickiej, gdzie znajduje się formularz zgłoszeniowy.

Zapraszamy wszystkich młodych dorosłych!

Zapraszamy na nabożeństwa i spotkania parafialne

Niedziela Przedpostna – Estomihi	
2 marca	10.00 – nabożeństwo z ofiarą
3 marca	19.10 – spotkanie „Młodzi Dorośli – Katowice”
4 marca	18.00 – spotkanie sympatyków
	18.00 – posiedzenie Rady Parafialnej
Środa Popielcowa – Dzień Pokuty i Modlitwy	
5 marca	17.00 – nabożeństwo
	18.00 – próba chóru
6 marca	17.30 – spotkanie z Biblią
7 marca	17.00 – nabożeństwo w Światowy Dzień Modlitwy
1. Niedziela Czasu Pasyjnego - Invocavit	
9 marca	10.00 – nabożeństwo ze spowiedzią i Komunią Świętą
10 marca	19.10 – spotkanie „Młodzi Dorośli – Katowice”
11 marca	17.00 – spotkanie pań
	18.00 – koło teologiczno-dyskusyjne
12 marca	17.00 – tygodniowe nabożeństwo pasyjne
	18.00 – próba chóru
13 marca	17.30 – spotkanie z Biblią
2. Niedziela Czasu Pasyjnego - Reminiscere	
16 marca	10.00 – nabożeństwo ze spowiedzią i Komunią Świętą
	12.00 – nabożeństwo w Senior Residence
17 marca	19.10 – otwarte spotkanie „Młodzi Dorośli – Katowice”
18 marca	17.00 – spotkanie PTEw
19 marca	17.00 – tygodniowe nabożeństwo pasyjne
	18.00 – próba chóru
20 marca	17.00 – Akademia Ekumeniczna w Bibliotece Śląskiej
	Temat: „Historia Kościoła greckokatolickiego”
3. Niedziela Czasu Pasyjnego - Oculi	
23 marca	10.00 – nabożeństwo ze spowiedzią i Komunią Świętą
24 marca	19.10 – otwarte spotkanie „Młodzi Dorośli – Katowice”
25 marca	18.00 – posiedzenie Rady Parafialnej
26 marca	17.00 – tygodniowe nabożeństwo pasyjne
	18.00 – próba chóru
27 marca	17.30 – spotkanie z Biblią
29 marca	17.00 – pasyjny koncert organowo-kameralny

4. Niedziela Czasu Pasyjnego - Laetare

30 marca	10.00 – nabożeństwo ze spowiedzią i Komunią Świętą
31 marca	19.10 – otwarte spotkanie „Młodzi Dorośli – Katowice”
1 kwietnia	18.00 – spotkanie sympatyków
2 kwietnia	17.00 – tygodniowe nabożeństwo pasyjne
	18.00 – próba chóru
3 kwietnia	17.30 – spotkanie z Biblią

5. Niedziela Czasu Pasyjnego - Judica

6 kwietnia	10.00 – nabożeństwo ze spowiedzią i Komunią Świętą
	17.00 – pasyjny koncert organowo-kameralny

Zachęcamy do oglądania „Codziennika biblijnego” na kanale YouTube Chrześcijańskiej Telewizji Internetowej, w którego nagrywanie jest też zaangażowana nasza Parafia. Bardzo prosimy o udostępnianie nagrań dalej tak, by docierały do jeszcze większej liczby osób!

W dzisiejszym świecie jest wiele możliwości. Jedną z nich jest transmitowanie nabożeństw. Jeśli nie jesteś w stanie z różnych powodów przyjść do naszego kościoła, zachęcamy do wzięcia udziału w nabożeństwie wirtualnie. Można je oglądać na żywo na kanale **YouTube.** Zapraszamy!

Nabożeństwa w TVP Kultura

- 16 marca o godz. 8.00 – Parafia w Poznaniu
- 30 marca o godz. 8.00 – Parafia w Radomiu

Dane kontaktowe

40-006 Katowice, ul Warszawska 18 tel.: 32 253 99 81
www.katowice.luteranie.pl katowice@luteranie.pl
www.facebook.com/LuteranieKatowice
www.facebook.com/mlodzidorosli.katowice
nr konta: 62 1020 2313 0000 3002 0174 9043